

KINGSLEY AMIS • Yaşı Kurtlar

The Old Devils

© 1986 Kingsley Amis

Bu kitabın yayın hakları The Wylie Agency aracılığıyla alınmıştır.

İletişim Yayınları 3109 • Dünya Edebiyatı 286

ISBN-13: 978-975-05-3250-4

© 2021 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2021, İstanbul

DIZI YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

YAYINA HAZIRLAYANLAR Necdet Dümelli, Onur Çalı

KAPAK Suat Aysu

KAPAK RESMİ Malcolm Drummond, “The Stag Tavern”

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Burcu Güneş

BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 45030

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11

Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

KINGSLEY AMIS

Yaşlı Kurtlar

The Old Devils

ÇEVİRİ VE ÖNSÖZ

Levent Mollamustafaoğlu

KINGSLEY AMIS 16 Nisan 1922'de Londra'da doğdu. City of London School'da okula başladı ve St. John's College, Oxford'da İngilizce öğrenimi gördü. Üniversite dönemi İkinci Dünya Savaşı nedeniyle kesintiye uğradı. Bu dönemde, yaklaşık on beş yıl boyunca üyeliğini sürdüreceği Büyük Britanya Komünist Partisi'ne katıldı. 1948'de Hilary Ann Bardwell'le evlendi. Philip, Martin ve Sally isimlerinde üç çocukları oldu. Çift 1965'te boşandı ve Kingsley Amis aynı yıl, 1983'e kadar evli kalacağı Elizabeth Jane Howard'la evlendi. Amis, bu yıllarda çeşitli üniversitelerde dersler verdi, ancak asıl ününü romanlarıyla kazandı. 1954'te ilk romanı *Talimli Jim* (İletişim Yayınları, 1998, çev. Fatoş Taşkent) yayımlandı. Yirmiden fazla roman yazdı. *Ending Up* (1974) ve *Jake's Thing*'le (1978) Booker Ödülü'nün kısa listesine kaldı ve bu ödülü 1986'da *Yaşlı Kurtlar*'la kazandı. Romanın yanı sıra şiir ve deneme kitapları yazdı. 1990'da şövalyelik unvanı aldı. 1995'te geçirdiği bir felcin ardından hayatını kaybetti.

İçindekiler

ÖNSÖZ / LEVENT MUSTAFAOĞLU	7
YAZARIN NOTU.....	11
BİRİNCİ BÖLÜM	
Malcolm, Charlie, Peter ve Diğerleri.....	13
İKİNCİ BÖLÜM	
Rhiannon, Alun.....	57
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
Charlie.....	97
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	
Peter.....	143
BEŞİNCİ BÖLÜM	
Rhiannon.....	173
ALTINCI BÖLÜM	
Malcolm, Muriel, Peter, Gwen, Alun, Rhiannon.....	207

YEDİNCİ BÖLÜM

Alun 249

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Charlie 291

DOKUZUNCU BÖLÜM

Peter 313

ONUNCU BÖLÜM

Malcolm 343

YAZARIN NOTU

Bu romanda birçok gerçek yerden bahsediliyor (Carmarthen, Cowbridge), birçok da hayali yer var (Birdarthur, Caerhays).

Aşağı Glamorgan herhangi bir bölgeye karşılık gelmiyor. Hayali yerler gerçek yerlerin gizlenmiş halleri değil, takma adlar da kullanılmıyor: Güney Galler sahilinden mesela Courcey Adası'na gitmeye çalışan bir kişi kısa zamanda kendini Bristol Kanalı'nda bulur. Courcey ve diğer yerler burada sergilenen herhangi bir karakterden daha fazla gerçek değildir.

K.A.
Swansea, Londra

Malcolm, Charlie, Peter ve Diğerleri

1

“Eğer fikrimi öğrenmek istiyorsan,” dedi Gwen Cellan-Davies, “bizim oğlan Galler’in son derece seçkin bir vatandaşı. Ya da bugünlerde ona yakın ne oluyorsa.”

Kocası bir dilim kızarmış ekmeğin kabuğunu çıkarıyordu. “Evet, genellikle öyle kabul edildiğini söyleyebilirim.”

“Reg Burroughs ise belediye sarayında, daha sonra da vilayette otuz yıl dirsek çürüttükten sonra gerektiği şekilde onurlandırılan bir diğeri.”

“Bu çok haksız bir bakış açısı. Nasıl bakarsan bak, Alun iyi şeyler yaptı. Haydi ama, haksızlık etme.”

“Kendine yarayan şeyler yaptığı kesin: *Brydan’ın Galler’i* ve o seçki, adı her neyse. İkisi de bunca sene sonra hâlâ gayet iyi satıyor. Brydan ve Brydan sanayisi olmadan Alun hiçbir yere gelemezdi. Özellikle kendi eserleri de dahil olmak üzere bütün o şiirlerin hepsi Brydan-altı.”

“Bu izi takip etmek o kadar da kötü bir...”

“Amerikalılarla İngilizlerin hoşuna gidiyordur bahse gireyim. Ama...” Gwen başını bir yana eğdi ve bir şeyi, sıklıkla da üçüncü bir şahıs hakkındaki olası negatif görüşünü birisine su-

narken yaptığı gibi kaş çatarak hafifçe gülümsedi, “Brydan’ı, nasıl denir, daha düşük bir hayal gücü ve ince işçilikle takip ettiğini kabul etmen gerekmez mi?” diye sordu.

“Kabul etmeliyim ki Brydan’ın en iyi haliyle karşılaştırıldığında o...”

“Ne kastettiğimi biliyorsun.”

Bu sefer Malcolm Cellan-Davies gerçekten biliyordu.

Kalktı ve çaydanlığı yeniden doldurdu, sonra fincanını doldurdu, bir parça yağı alınmış süt ekledi ve ağızda kötü bir tat bırakmaması beklenen yeni tatlandırıcılardan bir tane attı. Mutfak masasındaki sandalyeye döndü, sol ağız dişlerinin arasına, üzerine şeker hastalarına özel bal sürülerek hazırlanmış küçük, üçgen kızarmış ekmeği koyarak nazikçe ama sıkıca bastırıp çiğnemeye başladı. Altı yıl önce ciğerli sosis yerken üst orta kaplama dişini kaybettiğinden beri ön dişleriyle hiçbir şeyi ısır-mamıştı, ağzının sağ tarafı ise girilmez bölgeydi, ne de olsa alt-takilerde sürekli içine bir şeyler yapışan bir delik vardı, bir de bir yerlerden kopmuş gibi görünen ve fırsatını bulduğunda en-dişe verici bir şekilde sallanan dişeti. Çenesi çalışırken gözle-ri *Western Mail*’e¹ ve Neath-Llanelli² maçının anlatımına kaydı.

Gwen bir sigara yaktıktan sonra aynı acayip tarzda devam etti: “Senin Galli bilincinin vücut bulmuş şekli olarak Alun Weaver’ın tutarlılığına çok fazla inandığımı hatırlamıyorum.”

“Şey, belki bazı açılardan, televizyon vesaireyi göz önüne alırsak biraz şarlatanlığı var denebilir, evet, belki.”

“Belki mi? Yüce İsa! Tabii ki o bir şarlatan, ona kolay gelsin. Kimin umurunda? Eğlenceli biri ve kasıntı değil. Buralarda yü-reklerine Tanrı korkusu salabilmek için onun gibi bir düzine olsa iyi olur. Bütün o lanet olası gerçeklik iddiasını çürütmek için birkaç sahtekâra gerek var.”

Malcolm kızarmış ekmeğin bir başka bölgesine standart yak-laşımını uygularken, “Onun etrafta olmasından memnun ol-mayanlar çıkacaktır,” dedi.

“Peki, bu harika bir haber. Kimi düşünüyorsun?”

1 Galler’de 1869 yılından bu yana yayımlanan günlük bir gazete.

2 Galler Ragbi Ligi’nde sık karşılaşılan iki rakip takım.

“Öncelikle Peter. Garip bir şekilde bu konu dün açıldı. Son derece ağır konuştu, şaşırıdım doğrusu. Çok ağırdı.”

Malcolm pişmanlık içeren bir şekilde konuşmadı, tam tersine bu ağırlığı anlarmış gibiydi, hatta belki de kendince o da birazını hissetmişti. Gwen onu değerlendirmiş gibi kare gözlüğünün açık kahverengi camlarından ona baktı. Sonra bir dizi hafif ses çıkardı ve hareket yaptı, bu artık kalkıp gitmek gerektiği anlamına geliyordu. Ama oturmaya devam etti ve belki de farkında olmadan konuşmalarını başlatan ve şimdi önünde duran mektuba uzanıp parmağını vurdu.

“Rhiannon’ı yeniden görmek, yani, eğlenceli olacak,” dedi.

“Hı hı.”

“Uzun zaman oldu, değil mi? Ne kadardı, on yıl mı?”

“En azından. Sanki on beş gibi.”

“Gezilerinden hiçbirinde Alun’la birlikte gelmedi uzun zamandan beri... Sadece bir kere ya da iki miydi?”

“Eskiden Broughton’daki annesini görmeye gelirdi, yaşlı kadın öleli o kadar oldu ki, belki de...”

“Bana hatırlardın gibi geliyor. Okul arkadaşlarıyla ve bildiğim kadarıyla başka hiç kimseyle de hiç görüşmemesinin komik olduğunu düşündüm.”

Malcolm buna cevap vermedi. Hayatın böyle bir sürü küçük bilmece içerdiğini önermenin bir yolu olarak sandalyesinde bir o yana bir bu yana sallandı.

“Her neyse, bundan sonra bir sürü zamanı olacak, yani önümüzdeki aydan sonra. Umarım buraları Londra’dan sonra çok sıkıcı bulmaz.”

“Tanıdığı birçok kişi hâlâ burada olacak.”

“İşte bütün mesele bu,” dedi Gwen hafifçe gülererek. Kocasına bir an için baktı, gülümsedi ve gözkapaklarını indirdi, devam etti: “Olan bitenden sonra, Rhiannon’ın buraya gelip yerleşmesi fikri, yani, bir şok etkisi yaratmış olmalı.”

“Bir sürpriz denebilir. Onu Tanrı bilir ne zamandır hiç aklıma getirmemişim. Uzun zaman önceydi.”

“Bu aralar böyle şeyler ne kadar çok oluyor, değil mi? Neyse, bu iyi değil. Banyoya ilk ben girsem sorun olur mu?”

“Sen gir,” dedi Malcolm, her sabah olduğu gibi.

Üst kattan bir gıcırta ya da ona benzer ses duyana kadar bekledi, sonra derin bir nefes verdi, arada da burnunu çekti. Düşündüğünde Gwen onu Rhiannon konusunda çok zorlamamıştı, tabii ki bunun Şekil 1(a) şıkkı olduğunu unutmuyordu. Önce aşağı Malcolm indiği için zarfın üzerindeki otuz beş yıl sonra hâlâ değişmemiş ve başkasıyla karıştırılması mümkün olmayan el yazısını görünce yaşadığı şaşkınlıktan –gerçekten doğru kelimeydi bu– sıyrılmaya zamanı olduğu için biraz şanslıydı. Gwen mektubu masanın üzerinde bırakmıştı. Tavana kısa bir bakış atıp mektubu aldı ve yeniden okudu, en azından bazı bölümlerini. “İkinize de çok sevgiler,” kendine hitap açısından çok övünülecek bir şey gibi gözüküyordu ama başka referans olmadığından bununla idare etmeliydi. Belki de Rhiannon sadece unutmuştu. Ne de olsa arada başına birçok şey gelmişti.

Çayını bitirdi, günün ilk ve tek sigarasını yaktı. Hiçbir zaman sigara içmekten pek zevk almamıştı, beş seneden fazladır da doktorunun tavsiyesini dinleyip bırakmıştı; ama kahvaltıdan sonraki bu tek sigara gözle görülür bir zarar veremezdi ve onun inancına göre iç organlarının çalışmasına yardım ediyordu. Yine her zamanki gibi masayı toplayarak oyalandı, hareket etmek ona iyi geliyordu. Kepekli gevrek ve Gwen’in viskiyle zenginleştirilmiş koyu marmelatı duvardaki dolaba, şekersiz pişmiş eriklerin çekirdekleri ve Gwen’in iki haşlanmış yumurtasının kabukları çöp sepetindeki siyah torbaya girdi. Bir an için yumurtaları, kaşık, yumurta sarısına girerken yaşanan yumuşak patlamayı, tadının bir saniyede ağzının içine yayılmasını hayal etti. Son yumurtası, son haşlanmış yumurtası, hemen hemen, sürekli sigara içtiği son gün kadar geçmişte kalmıştı. Herkesin bildiği gibi yumurta kabızlık yapardı, çok aşırı değil tabii ki, belki biraz, ama yine de uzak durmak için yeterliydi bu. Sonunda tabaklar da bulaşık makinesine girdi ve bir düğmeye dokununca kırmızı bir ışık yandı, daha doğrusu yanıp söniyordu, mutfağı ânında vahşi bir homurtu sardı.

Çok büyük ya da randımanlı bir bulaşık makinesi değildi, mutfak da hiç güzel sayılmazdı. Werneth Caddesi’nde, tam

olarak söylemek gerekirse o caddede Cellan-Davies ailesinin 1978'e kadar yaşadığı evde, mutfak oldukça muhteşemdi, hiç zorlanmadan on dört kişiyi oturtabileceğiniz uzun, meşeden yapılmış masa ve üzerinde renkli fincanlar ve kavanozların asılı durduğu Galler'e özgü zarif bir mutfak dolabı vardı. Burada ise ülkenin her yerindeki milyonlarca küçük mutfakta bulunabileceklerin dışında hiçbir şey yoktu: muşambadan karolar, plastik tezgâh, metal lavabo ve Werneth Caddesi'nde bütün zemin katı ısıtan devasa *Rayburn*³ yerine burada duvarda asılı oval iki sıra elektrikli ısıtıcı. Çoğu sabah bu saatlerde Malcolm buraya taşınmakla seviyesini biraz fazla düşürüp düşürmediğini merak ederdi ama bunu şimdi dert etmenin bir anlamı da yoktu ya da bundan sonra.

Bağırsaklarında hafif bir kıpırdama oldu. *Western Mail*'i alıp acele etmeden –aslında oldukça önemliydi– alt kattaki eğri tavanlı tuvalet ya da vestiyere doğru yöneldi. O eski sıralama, usulüne uygun olarak devam etti: Hiç denememek, çünkü sağlıklı, doğal yol buydu; sonra da birazcık denemek, çünkü bunun kötü bir etkisi olamazdı; en sonunda da manyak gibi uğraşmak –çünkü neden?– çünkü yapılacak tek şey buydu. Sonunda başarıya ulaşıldı ama kısıtlı bir başarıydı bu.

Pek kan yoktu, miktarı hakça bir değerlendirmeyeyle “az” ile “çok az” arasında sınıflandırılabilirdi. Bu onun hazır olda oturup selam çakması için bir işaretti.

Gwen yatak odasında tuvalet masasının önüne oturmuş yüzüne fondöten sürüyordu. Malcolm o sessiz, belli belirsiz tarzıyla kapıdan girdi ve Gwen'in aynadaki görüntüsü dikkatini çekti. Bir şey, ya açıdan ya da ışıktan dolayı ona daha iyi bakmaya zorlamıştı sanki onu. Gwen her zaman yumuşak, yuvarlak, tüy gibi yumuşak bir yaratıktı, görünüşünde ve hareketlerinde aciz değildi ama uysal bir tarafı vardı. Bu değişmemişti; altmış bir yaşında –Malcolm da aynı yaşıydı– yanakları ve çenesi şeklini korumuştur, gözlerinin altındaki deri şaşılacak ölçüde esnekti. Ama şimdi o çukurlaşmış gözlerinde daha önce fark etmediğini düşündüğü bir ifade vardı, kararlı, neredey-

3 Ocak, fırın ve su ısıtma özellikleri de bulunun bir tür soba.

se sert bir ifade; burnunun kenarlarını düzeltirken ağız da benzer şekilde sıkıydı. Belki de sadece yoğunlaştığı içindi – bir an sonra Gwen onu gördü ve gevşedi, hafif röfleli açık kumral saçları olan ve daha genç birinin üzerinde görmeyi bekleyeceğiniz ama onun üzerinde hiç de saçma durmayan mavi-beyaz pantolonlu takım elbise giyen rahat, genç-yaşlı bir kadındı.

Malcolm en azından Gwen'in sesini duymak amacıyla "Daha fazla sosyal aktivite mi? Hiç bırakmayacak mısınız?" dedi.

"Sadece Sophielerde kahve," dedi Gwen masumca, canlandırma ses tonuyla.

"Sadece kahve, öyle mi? Bu yeni bir şey doğrusu. Biliyor musun, gerçekten olağandışı, Sophie'yi neredeyse bir yıldır görmediğimi fark ettim. Bir şekilde fırsat olmuyor. Her neyse. Arabayı alacaksın, değil mi?"

"Senin için sorun yoksa. Bible'a mı gidiyorsun?"

"Bir göz atayım diyorum." Hayatının her gününde Bible'a gidiyordu. "Merak etme, otobüse binerim." Bir duraklama oldu. Gwen elmacık kemiklerine allık sürdürdü – bir zamanlar ruj deniyordu buna. Bir süre sonra ellerini kucağına koydu ve öylece oturdu. Sonra hızlandı, "Peki ya sen nasılsın bu sabah sevgili çocuk?" dedi.

"Son derece iyiyim, teşekkür ederim." Malcolm niyet ettiğinden daha ani konuşmuştu. Rhiannon konusuna dönmeye hazırlanmıştı ve vücut fonksiyonları konusundaki soru, her ne kadar alışılmış bir şey olsa da ve hatta her zamanki gibi ifade edilse de dengesini bozmuştu. "Epeyce iyiyim," dedi daha yumuşak bir sesle.

"Hiç..."

"Hayır. Kesinlikle hayır."

Gwen tam da yapacağını düşündüğü gibi kafasını yavaşça iki yana salladı. "Senin gibi zeki bir adam neden bununla başa çıkamıyor ki? Bugünlerde markette o kadar çok seçenek var ki..."

"Bağırsak gevşeticilerle aram iyi değil. Hiç olmadı. Çok iyi bildiğin gibi."

"Bağırsak gevşeticiler. İsa aşkına, sinameki tohumu, California İncir Şerbeti'nden bahsetmiyorum. Dikkatle hazırlan-

miş tarifler, denenmiş ve sonuç vermiş. Artık güherçile kullanılmıyor.”

“O tür şeyler vücudun dengesiyle oynuyor. Var olan görüntüyü bozuyor. Kimyasallarla.”

“Senin gerçekten de bunu, sahip olduğunu bozmayı istediğini sanıyordum Malcolm. Peki o alıp durduğun erikler ne olacak? Onların da seni bozması gerekmiyor mu?”

“Onlar doğal. Tabii ki.”

“Peki sence nasıl işe yarıyorlar? Sadece bir başka tür kimyasal.”

“Doğal kimyasallar. Doğal olarak oluşmuş kimyasallar.”

“Peki bağırsakların bir eriğin içindeki kimyasalla bir hap ya da kapsüldeki aynı kimyasalı nasıl ayırt edebiliyor sence?”

“Bilmiyorum sevgilim,” dedi Malcolm epeyce çaresiz bir şekilde. Bir erkeğin kendi iç organlarıyla ilgili bir tartışmayı –kendi karısıyla bile olsa– kazanamamasının biraz aptalca olduğunu düşünüyordu. “Ama ne de olsa bildiğim bir şey değil.”

“Benim sözüme güvenme – Dewi’yle randevu ayarla. Evet, evet, doktorlarla da aran iyi değil, ya ben niye baskı yapıyorum ki sana? Çünkü aptallık ediyorsun, bu yüzden, kendine faydan yok. Öğrenemiyorsun. Biliyor musun bazen senin lanet olası bir Galli olduğunu düşünüyorum.”

“Dewi’yi görmeye gerek yok. Herhangi bir sorunum yok. Herhangi bir şeyin belirtisi de yok.”

“Sadece bir reçete iste ondan, sadece bu. İki dakikanı alır.”

Malcolm başını salladı ve daha fazla sessizlik oldu. Sonra, “Şimdi gidebilir miyim?” dedi.

Hafifçe ve dikkatlice sarırlarken Gwen bir dizi başka ses çıkarıyordu. Bunun anlamı hâlâ kocasının aptallık ettiğini düşünse de şu an için onu kendi haline bırakacağıydı. Orada aşırı saygılı bir komut değilse de şefkat vardı.

Daha önce de sık sık olduğu gibi Malcolm öncelikle dışkılamasından hiç bahsetmeme kararının ne kadar doğru olduğunu görebiliyordu. Hiçbir zaman arada bir güvence vesaire çağrısından daha fazlasını amaçlamamıştı. Günlük programlarının anlaşılabilir hiç çıkarılamayacak bir parçası olarak bu konu-

nun sakıncaları vardı, ama yine de bir erkek olarak, bir koca olarak, kadınları anlama yolunda bir birey olarak, geçim sağlayıcı olarak ve geçmişten hayal meyal hatırladığı başka popülar konulardaki eksiklikleriyle kıyaslandığında çok daha iyi durumdaydı.

Sahanlığın karşısındaki banyoda dişlerini temizledi, önce ağızda öyle ya da böyle sağlam kalan yirmi taneyi, sonra da üst çenesindeki kısmi takma olan yedi taneyi. Öyle sıkı yerleştirilmişlerdi ki yeniden takmak her zaman gergin bir an oluşturuyordu; dizlerini kırıp içeri dışarı oynatmak işe yarıyor gibiydi. Öndeki beş kaplama diş farklı zamanlarda ve farklı malzemeyle yapıldığından biraz renk çarkı gibiydi, ama en azından, kimse onları üst ve alt takma dişlere benzetemezdi. Günün birinde takacaktı tabii – ama şimdi değil, Tanrı aşkına. Hemen hemen hepsi sallanmaya başlayan dişlerinden birini çekirtmek düşüncesi yıllar önce aştığını düşündüğü bir şekilde onu rahatsız ediyordu.

Bu dişleri çevreleyen yüz, düşünüldüğünde oldukça düzenliydi. Şekil olarak epeyce uzundu, özellikle burnunun ucuyla çenesinin en alt noktasının arası, ama özellikleri iyiydi ve kibre kapılmadan boyu ve dik duruşu ve kızıl-beyaz bir renge dönüşen kapkalin saçıyla insanların onu gerektiği kadar düzgün görünüşlü bulduğunun farkındaydı. Aynı zamanda, arada bir, bir yabancının –ki çoğunlukla bir adam oluyordu– ona hep kafa karıştırıcı, pek saldırgan sayılmayan ama olumsuz, soğuk bir şekilde baktığını fark etmişti.

Okulda bu tür bakışları çok görmüştü; çelimsiz, yabancı ya da zayıf olmayan bir çocuğa göre çok fazla zorbalıkla karşılaşmıştı, bunun neden böyle olduğunu işkencecilerin liderlerinden biri olan Şişko Watkins'e sorduğunu hatırladı. Şişko hiç düşünmeden tipin uygun demişti, her ne anlama geliyorsa. Daha sonraki hayatında iki kez, birinde Street's End'de bir cumartesi gecesi, sonra da Cardiff Arms Park'ta⁴ bir milli maçtan trenle dönerken, her iki seferinde de yalnızca kendiyile ilgilenirken bir grup arkadaşının arasından seçilmiş ve kimliği belirsiz bir

4 1999'a kadar Galler milli ragbi takımının maçlarını yaptığı stadyum.

kabadayının aniden saldırısına uğramıştı. Belki bazen istemeden insanların küçümseme ya da ona benzer bir şey olarak yorumladıkları bir ifade takınıyordu.

Yüzünün eksi ve artıları ne olursa olsun tıraş olmak zorundaydı. Bütün bunlardan –dişler, tıraş, banyo, saçlar, giysiler– o kadar nefret ediyordu ki zaman zaman hepsini boşlayıp bütün gün yalnızca pijama ve sabahlıkla dolaşma noktasına geldiğini sık sık hissediyordu.

Gwen olmasaydı çoktan o aşamaya gelirdi. Gwen portatif radyoyla oynaması için onu teşvik edip duruyordu, o da halen arada bir deniyordu, ama gevezelikten en az çağdaş müzik kadar nefret ediyordu, Galce öğrenmeye kararlıysanız doğal olarak dinlemeniz gereken Cymru⁵ Radyosu'nun dışındaysa sadece gevezelik var gibiydi. Sorun şuydu: Çok hızlı konuşuyorlardı.

Gwen'in arabayla gittiğini duyup, Bible'a gitmeden önce çalışma odasına biraz zaman geçirmek için yerleştiği zaman Galce yeniden ve bu sefer daha sağlam bir biçimde devreye girdi. Çalışma odası birinci kattaydı; küçük, kirli, su borularının öttüğü bir odaydı. En baskın özelliği Werneth Caddesi'nde büyük durmayan ama buraya kurulurken pencerenin sökülmesini gerektiren ceviz bir kitaplığı barındırmasıydı. Bir raf tamamen şiire ayrılmıştı; İngiliz klasiklerinden iyi bir derleme, bazıları epeyce yıpranmış, bir-iki Galce metin, hepsi mükemmel durumda; bir de 20. yüzyıl Galler şairlerinden birkaç düzine ciltten oluşan İngilizce şiirler. Bunlardan çok ince olmayan birisinin üzerinde Malcolm'ın ismi ve şimdi Yukarı Glamorgan adı verilen yerde kurulu küçük bir matbaanın amblemi vardı. Royal Cambrian'dan⁶ erken emekliliğini alırken halefini seçmeye, yıllarca yarım kalan şiirleri tamamlamaya, sadece kafasında olan ya da hiçbir yerde olmayan diğer şiirleri yazmaya niyet etmişti. Böyle bir durumda sadece niyet etmenin yetmeyeceğini bilmesi gerekirdi. Bütün bu zaman boyunca tek bir sa-

5 (Galce) Galler. Kuzey Galler'de "Kum-rü", Güney Galler'de "Kum-ri" okunur.

6 Galler'de çok saygın bir kurum olan Cambrian Kraliyet Sanat Akademisi'nin kısa adı (Royal Cambrian Academy of Art).

tır bile yazamamıştı. Ama bir gün yazabilirdi, o zamana kadar denemesi, çalışması, yeniden elini alıştırmaması gerekiyordu. İşte bu yüzden Galce gerekiyordu.

Masasındaki kitaplar arasında Erken Galce Metinler Derneği'nin bir yayını vardı. Tarif etmek gerekirse: Lylwelyn Bach abır Ynad Coch'un (1310'lar) şiirleri ve şiir parçaları, oldukça uzun bir metin olan, yaklaşık üç yüz satır uzunluğunda, Cadwaladr⁷ için cenaze müziğinin sayfaları açık. Malcolm'ın ilk iki bölüm için çevirisi de oradaydı, az düzeltilmiş taslağı, bir de 20'lerde bir Carmarthen okul müdürü tarafından yayımlanan ama elli yıl öncesinin stilinde yapılmış, bildiği tek diğer çeviriden oluşan bir kitapçık. Her neyse – şiir bakımından eksikliği ne olursa olsun bir rehber olarak epeyce işe yarıyordu.

Malcolm yarı hızda hareket ederek kitapçığı en başından açtı. Gözleri bu bölümün Galce orijinaliyle iki İngilizce çevirisi arasında gidip geldi ve her iki dilde de daha önce görmediğini hissettiği sözcükler ve sözcük gruplarını yakaladı: soylu klan şefinin mezarı... kızıl aygırlar... ey Gwynedd⁸ savaşçıları... Ben şarkıcı, ozan... katledilmiş bir yığın Sakson... çelenk... erkek geyik... bal likörü... kalkan...

Malcolm masada aniden doğruldu. Tanrı'dan gelen bir sıkıntı ve nefret seli, içinden geçip gitti. Bu, bu şey, buna benzer şeylerle uğraşmak yaşamak değildi, yaşam değildi, hiçbir şey değildi. Bugünün haberinden sonra hiç değildi. Gerçekten de şiirler niyetlerle üretilmiyordu. Ama belki umutla üretilebilirlerdi.

Müsveddesini yırtmaya karar verdi, ama harcadığı saatleri düşününce durdu, sonra da bir gün ona geri dönüp onu dönüştürebileceğini, ondan harika bir şey çıkarabileceğini düşündü. Şu anda yerinde duramıyordu, ama şimdi evden ayrılırsa çok erken olacaktı ya da epeyce, bir ölçüde erken olacaktı. Aslında otobüsten Beaufoy'da inip yolun kalan kısmını yürüyebilirdi. Aynı mantıkla gidip ayakkabılarını güzelce parlattı; burarlarda pek anlamlı değildi doğrusu, ama erdemli bir hareketti.

7 655-682 yılları arasında yaşamış Galler kralı.

8 Galler'de bir coğrafi bölge, kontluk.